

Pessimismipedagogi uuden normaalin kynnyksellä

Vinkit armolliseen arkeen

yliopistonlehtori Maija Saviniemi, Oulun yliopisto

ammattillisten opettajakorkeakoulujen yhteistyöpäivät

Jyväskylä 21.4.2022

Minä, pessimismipedagogi

- *"Täydellisyyteen kannattaa aina pyrkiä.
Siellä on tilaa kaikille, mutta ei vielä ketään."*
Maijan ajatelmavihkosta 1992 - 2004
- *"Kasin suoritus riittää."*
Maijan lukema sitaatti 2010-luvulta
- *"Ko haasta ittes,
voi olla varma siit, et jompikumpi hävi."*
Heli Laaksosen Facebook-seinältä 9.9.2020

**"Jos tähtää
kaikessa
kymppiin,
uupuu.
Seiska riittää!"**

Pessimisti vs. optimisti

Pessimisti

Optimisti

Kuka?
Miksi?
Kuka
vastaa?
Miten?
Millä
ajalla?

Kiva
idea!
Kyllä se
siitä!
Hyvä tästä
tulee!
Aika
hoitaa!

Pessimismipedagogiikan teesit

(Maikkola, Saviniemi & Vaskuri)

1. Tunteet ovat sallittuja.
2. Armollisuus on välttämätöntä.
3. Luottamuksellisessa ilmapiirissä voi jakaa epäonnistumisia.
4. Pilke silmäkulmassa saattaa auttaa epäonnistumisten käsittelyssä.

Ammatillisen opettajuuden piirteitä

- Ajanhallinta ja aikataulutukset voivat olla opiskelijalle haastavia.
- Oppimista häiritsevät toisinaan elämänhallinnan ja sosiaaliset ongelmat.
- Opettajan täytyy osata perustella, miksi teoriassa opiskeltava on opiskelun arvoista.
- Erilaiset oppimisvaikeudet näkyvät työssä.
- Opettaja ei välttämättä voi opettaa kaikkea eikä saada opiskelijoitaan oppimaan kaikkea sitä, mitä ops sanoo.
  - Tärkeää on kuunnella, mikä opiskelijaa motivoi.

Eläkeikää lähestyvän ammatillisen opettajan ajatuksia armollisuudesta

- Armollisuutta on esimerkiksi vakituisista ympyröistä irrottautuminen ja ajan antaminen itselleen.
- Kaikkien uudistusten opettelu ei tarvitse vaatia itseltään, jos ei ole pakko.
- Armollisuuden muistaminen on huojentavaa, varsinkin jos opettajalla on taipumusta vaatia itseltään paljon.
- Välillä kannattaa muistaa kysyä itseltään, kuka asettaa vaatimukset ja miksi.

Pessimisti poikkeusajkana?

Etäpalaverit on kuin vanhan ajan spiritismi-istunto.

"Anneli, ootko siellä? Anna meidän kuulla sinut. Esa, emme näe sinua, anna jokin merkki jos kuulet meidät!"

Korona kyllästyttää ja pelottaa, mutta on vaan kestettävä.

Psyykkisesti tästä ajasta selviää parhaiten pessimisti.

Väestöliiton johtava asiantuntija, psykoterapeutti **Heli Vaaranen** perustelee näkemystään.

– Pessimisti on aina valmis täydelliseen katastrofiin. Hän ei odota liikaa ja selviää sillä. Siksi hän ottaa myös tämän ajan rauhallisemmin.

Optimistilla on Vaarasan mukaan pelottavampaa. Hän hätäntyy, kun ei voi vain iloisesti sanoa, että kaikki järjestyy, kun vastassa on äkkiä epätietoisuus.

Uuden normaalin kynnyksellä

- Alvin Toffler 1970: fyysiset työpaikat katoavat.
- ”Etätyön isä” Jack Nilles 1973: hajautettu työ lyö läpi.
- Hybridityö lienee tullut nyt jäädäkseen.
- Voi olla mahdotonta arvottaa, onko lähityö vai etätyö parempi.
- ”Aika- ja paikkariippumaton oppiminen toteutuu jokaisella sitä tahtovalla” (korkeakoulujen Digivisio 2030).

Nurmi & Nordbäck: hyvinvointiparadoksi

- Tietotyössä ryhmän ja yksilöiden tarpeet voivat olla ristiriidassa.
- Tiimi voi menestyä, jos yksi uhraa energiaansa tiimin jäsenten hyvinvointiin.
  - Seurauksena tosin saattaa olla burnout.
- Toisten mielestä taas tiimi saattaa voida ihan hyvin.
  - Näin on, vaikka vapaamuotoinen keskustelu olisi kadonnut.

(johtamisen professori Niina Nurmi HS:ssa 14.1.2022)

**Pitääkö aina kehittyä ja
jatkuvasti oppia?**

”Ei työ meitä uuvuta,
vaan kaikki se,
mikä on vielä tekemättä.”

Fredrik Wislöff

Levollinen paluu (uuteen) normaaliin?

- Yli kahden vuoden ajan on sinniteltty poikkeustilanteessa.
- Koko ajan on odoteltu siirtymää ”uuteen normaaliin”.
  - Mutta milloin on aikaa palautua tähänastisesta?
  - Mitä uusi normaali edes tarkoittaa?
- Työtään kannattaa muutenkin pohtia **poukamassa**.
  - Poukama on virran tyyni kohta (Wiskari 2014).

Vinkkejä armolliseen arkeen

1. Vie jotain hyvää etäajasta mukanasasi uuteen normaaliin, mutta vain, jos jaksat.
2. Tee (korkeintaan) yksi muutos kerrallaan.
3. Usko, että päivään mahtuu vain 1 - 3 isoa asiaa.
4. Unohda multitaskuu.
5. Mieti, teetkö mitään sanalla *kiire*.

Bonusvinkki

”Kun elämä on vaikeaa, ole kiltti itsellesi.”

” Myötätunnosta ja lempeydestä itseä kohtaan on tehty korkealentoista sanahelinää. Neuvo “ole itsellesi armollinen” on ylikontrolliin taipuvaiselle ihan yhtä tehoton kuin sanoisi masennukseen sairastuneelle, että "koita nyt vähän piristyä".

– Psykoterapeutti Emilia Kujala

*Maailmaa muuttavat pessimistit,
eivät positiivisuuden sanansaattajat.*

- Nobel-kirjailija Jose Saramago -

Kiitos.